

UCHWAŁA Nr XXIV/175/20
RADY POWIATU W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 17 grudnia 2020r.

w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Makowskim na lata 2021 – 2026”

Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

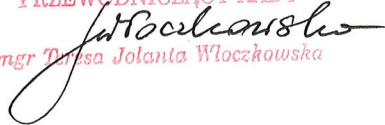
Uchwala się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Makowskim na lata 2021 – 2026”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Teresa Jolanta Włoczkowska

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY Nr XXIV/175/20
RADY POWIATU W MAKOWIE MAZOWIECKIM
z dnia 17 grudnia 2020r.

w sprawie przyjęcia **„Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Makowskim na lata 2021 – 2026”.**

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W 2018 roku zakończyła się realizacja dotychczas obowiązującego dokumentu pn. „Program przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie makowskim na lata 2013 – 2018”, przyjętego uchwałą Nr XXIII/133/12 Rady Powiatu w Makowie Mazowieckim z dnia 28 grudnia 2012 r.

Stosownie, zatem do wyżej przywołanych unormowań prawnych, konieczne jest przyjęcie do realizacji nowego dokumentu, stanowiącego kontynuację i uaktualnienie poprzedniego, opracowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim w oparciu o aktualną diagnozę sytuacji problemowej w powiecie makowskim, uwzględniającego obecne i przewidywane potrzeby mieszkańców powiatu w tym zakresie.

Jest to dokument rozszerzający w odniesieniu do „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Makowskim na lata 2019 – 2026”, która została przyjęta przez Radę Powiatu w Makowie Mazowieckim uchwałą nr XII/98/19 z dnia 28 listopada 2019 r.

Program skierowany jest do rodzin dotkniętych przemocą oraz do pracowników instytucji i służb zajmujących się udzielaniem pomocy osobom i rodzinom dotkniętym tym problemem, a także w dużej mierze do społeczności lokalnej.

Celem głównym niniejszego Programu jest ograniczenie w powiecie makowskim zjawiska przemocy w rodzinie. W ramach tego celu zdefiniowane zostały 4 cele strategiczne, które pozwolą ukierunkować długofalowe działania realizatorów:

1. Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy oraz rozwój współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do ofiar przemocy w rodzinie;
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie;
4. Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i placówek zajmujących się przemocą w rodzinie.

Strategia dążenia do realizacji celu głównego, poprzez sukcesywną realizację celów szczegółowych, opiera się na systemowym podejściu do zagadnienia i interdyscyplinarnej współpracy specjalistów i instytucji działających w tej dziedzinie. Zakłada ona skoncentrowanie działań na międzyinstytucjonalnej wymianie doświadczeń, promowaniu dobrych praktyk oraz na podejmowaniu wspólnych działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Teresa Jolanta Włockowska

Załącznik
do Uchwały Nr XXIV/175/20
Rady Powiatu w Makowie Mazowieckim
z dnia 17 grudnia 2020 r.

***PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE MAKOWSKIM
NA LATA 2021 – 2026***

Maków Mazowiecki 2020 r.

Spis treści

WSTĘP	2
1. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	4
1.1 Cykl przemocy domowej	5
2. Diagnoza środowiska lokalnego i sytuacji demograficznej powiatu	7
2.1 Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu makowskiego	7
3. Analiza SWOT	17
4. Cele programu.....	19
5. Monitoring i ewaluacja programu.....	22
6. Przewidywane efekty realizacji programu.....	23

WSTĘP

Przemoc wydaje się być zjawiskiem coraz bardziej powszechnym i to zarówno w sferze prywatnej jak i publicznej. Narusza podstawowe prawa człowieka, niszczy poczucie godności, szacunku, zaufania do innych ludzi.

Przemoc w rodzinie stanowi jeden z większych problemów współczesnych państw praktycznie na całym świecie. Według statystyk, rocznie prawie 250 tys. osób w Polsce może być zagrożonych stosowaniem przemocy domowej, przy czym są to jedynie przypadki ujawnione.

Przemoc domowa zwykle powtarza się według schematu. Jeżeli nie ma zdecydowanej reakcji i interwencji następuje nasilenie działań i eskalacja przemocy. Do niedawna temat przemocy domowej był marginalizowany i przemilczany. Skrajne przejawy przemocy powszechnie uważano za rzadkie i występujące tylko w tzw. rodzinach problemowych, natomiast agresję wśród członków rodziny traktowano jako część wzorca życia rodzinnego.

Uznając, że przemoc w rodzinie jest poważnym problemem, który zagraża życiu rodzinnemu i społecznemu oraz, że władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, Parlament Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił w 2005 r. ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie nadano, tym samym, ramy prawne wskazując jednocześnie, że powinny być one celowe i zamierzone. Doprecyzowano również, że zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w odrębnych aktach normatywnych, tj. według przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Pomimo ww. uregulowań prawnych nie udało się skutecznie zniwelować problemu przemocy domowej oraz zapewnić skuteczną ochronę ofiarom tej przemocy. Przemoc w rodzinie pozostaje w dalszym ciągu zjawiskiem, na które nie ma społecznej zgody. Wychodząc na przeciw potrzebom społecznym oraz spełniając postulaty wielu organizacji i specjalistów zajmujących się przemocą w rodzinie, uchwalona została w maju 2020 r. ustawa wprowadzająca kluczowe zmiany do Kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, zwana ustawą antyprzemocową. Ustawa ta ma na celu zapewnienie większej ochrony dla ofiar przemocy domowej. Jednym z najważniejszych uregulowań ustawy jest możliwość natychmiastowego izolowania sprawców przemocy domowej od ofiar, łącznie z możliwością użycia środka przymusu bezpośredniego.

Podstawy prawne do opracowania i realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Makowskim na lata 2021 – 2026”, znajdują się przede wszystkim w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i wskazują, że jest to zadanie własne powiatu. Przy opracowywaniu niniejszego Programu posłużono się wiedzą teoretyczną, danymi pochodzącymi z badania diagnostycznego mieszkańców powiatu makowskiego, danymi statystycznymi uzyskiwanymi od jednostek i służb z terenu powiatu makowskiego, realizujących zadania z zakresu zapobiegania przemocy w rodzinie oraz doświadczeniem pracowników Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Makowie Mazowieckim. Pozwoliło to na identyfikację najbardziej istotnych problemów i określenie adekwatnych celów, które należy osiągnąć aby zniwelować skutki tych problemów. Jako cel główny wyznaczono ograniczenie w powiecie makowskim zjawiska przemocy w rodzinie. Do realizacji tego celu postanowiono zaangażować odpowiednie służby, jednostki i instytucje z terenu powiatu makowskiego, predysponowane ze względu na posiadane kompetencje służbowo - merytoryczne.

W pierwszym rozdziale Programu opisano charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie, uwzględniając cykl przemocy domowej. Rozdział drugi przedstawia diagnozę środowiska lokalnego i opis sytuacji demograficznej powiatu. Analiza SWOT w rozdziale trzecim pozwoliła wskazać mocne i słabe strony w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W rozdziale czwartym sprecyzowano cele i zadania zakładając, że ich realizacja przyczyni się do zapobiegania przemocy domowej w powiecie makowskim, a tym samym do zmniejszenia skali występowania tego zjawiska. Monitoring i ewaluacja programu zawarta w rozdziale piątym pozwoli na systematyczną analizę zebranych informacji o zrealizowanych działaniach i wprowadzanie koniecznych zmian. Przewidywane efekty realizacji Programu ujęto w rozdziale szóstym.

W celu zachowania spójności przedmiotowej i czasowej ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Makowskim na lata 2019-2026” przyjęto, że założenia niniejszego Programu, który ma charakter rozszerzający i uszczegółowiający do ww. dokumentu, będą realizowane przez okres sześciu kolejnych lat, tj. od roku 2021 do roku 2026.

„Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Makowskim na lata 2021 – 2026”, skierowany jest do rodzin dotkniętych przemocą, przede wszystkim do ofiar przemocy w rodzinie i sprawców tej przemocy, ale także do pracowników instytucji i służb zajmujących się pomocą na rzecz osób i rodzin uwikłanych w sytuacje przemocowe oraz, w dużej mierze, do społeczności lokalnej.

1. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Pojęcie przemocy jest powszechnie spotykane w życiu społecznym. Pomimo to, jednoznaczne zdefiniowanie pojęcia przemocy w rodzinie jest trudne, ze względu na jego interdyscyplinarny charakter. Najbardziej wielofunkcyjne, teoretyczne wyjaśnienie zjawiska przemocy zamieszczone zostało w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która określa przemoc jako: „jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. W kontekście powyższej definicji rozróżnia się pięć typów przemocy: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbanie.

Przemoc fizyczna jest zachowaniem intencjonalnym, które niesie ze sobą ryzyko uszkodzenia ciała, niezależnie czy do tego uszkodzenia dochodzi.

Przemoc psychiczna to zachowanie, które obejmuje ignorowanie uczuć ofiary, wprawianie w zakłopotanie, wyszydzanie, grożenie użyciem przemocy, ośmieszanie i wyśmiewanie.

Przemoc seksualna w małżeństwie do niedawna nie była rozpatrywana w kategoriach przemocy. Użycie siły do wymuszenia współżycia seksualnego było społecznie i prawnie sankcjonowane. Dziś za przemoc seksualną uważa się min. wymuszanie nieakceptowanych przez ofiarę pieszczot i zachowań seksualnych, gwałt.

Przemoc ekonomiczna ma na celu całkowite uzależnienie ekonomiczne ofiary od sprawcy. Dzieje się to poprzez odbieranie zarobionych przez ofiarę pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, zmuszanie do proszenia o pieniądze, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny.

Zaniedbywanie polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb takich jak: właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, sen, higiena, edukacja, poczucie bezpieczeństwa, troski, miłości.

Rozróżnianie form krzywdzenia ma charakter w dużej mierze teoretyczny, gdyż jak pokazuje praktyka, różne formy krzywdzenia występują łącznie. Przemoc fizyczna jest nierozzerwalnie związana z psychiczną, a przemoc seksualna łączy w sobie zarówno krzywdzenie fizyczne, jak i psychiczne. Nie można również określić, która z form aktu przemocy jest najbardziej dolegliwa. Zależy to głównie od okoliczności, w jakich znajduje się krzywdzona osoba, jej wytrzymałości psychicznej oraz czasu trwania cierpień. Takie spojrzenie na przemoc,

pozwala zrozumieć, iż ofiara żyje w sieci przemocy. Do sieci tej włączone są wszystkie osoby, których przemoc dotyczy.

W związku z następującymi zmianami demograficznymi związanymi ze starzeniem się społeczeństwa, coraz częściej mamy również do czynienia z przemocą wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Może ona przybierać każdą z ww. form. Najczęściej jednak osoby te doświadczają głównie: braku opieki, izolowania od spraw rodziny, wykorzystywania do prac ponad ich siły, zaniedbania emocjonalnego. Sytuacja krzywdzonych osób starszych jest bardzo trudna, wielowątkowa. Bardzo często dodatkowo komplikuje ją zależność materialna, mieszkaniowa i emocjonalna od osób stosujących przemoc.

Trudne sytuacje rodzinne, czy społeczne mogą potęgować agresję i występowanie przemocy. Aktualnie, np. konsekwencjami epidemii koronawirusa są nie tylko zakażenia ale też wzmożona przemoc i wykorzystywanie seksualne najmłodszych. Wychodząc, zatem z założenia, że przemoc w rodzinie nie można "zamknąć" w czterech ścianach domu oraz, że dobro dziecka wymaga podjęcia wszelkich niezbędnych działań profilaktycznych i prewencyjnych by chronić je przed przemocą i zapewnić szczęśliwe dzieciństwo, prowadzone są kampanie społeczne, mające na celu zapobieganie przemocy wobec dzieci i zachęcanie do reagowania w sytuacji ich krzywdzenia.

1.1 Cykl przemocy domowej

Twórcą teorii Cykli Przemocy jest Leonora E. Walker¹. Badając kobiety, które doznawały przemocy w rodzinie odkryła pewne cyklicznie pojawiające się zdarzenia. Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz:

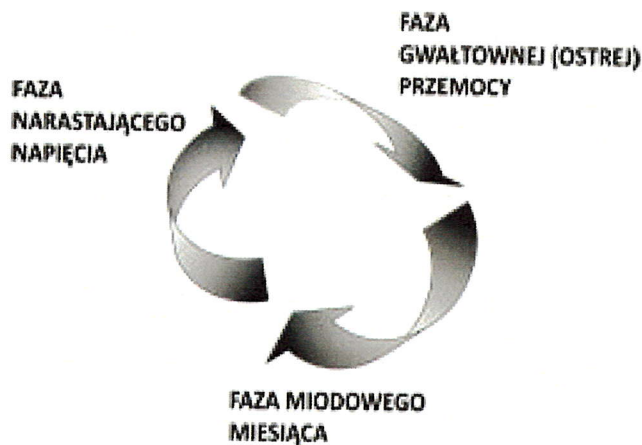
Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji. Czasami awanturę wywołuje sama ofiara zachowań przemocowych ponieważ nie może już wytrzymać narastającego napięcia i chce żeby „już było po wszystkim”. W innych wypadkach

gwałtowny atak wywołuje sprawca stawiając swojej ofierze żądania, których nie jest ona w stanie spełnić, na co on odpowiada agresją. Poirytowany dotąd sprawca wpada w szal, traci całkowicie kontrolę nad swoim zachowaniem i może pobić, zranić, okaleczyć ofiarę, dokonać strasznych czynów nie licząc się ze skutkami swoich agresywnych działań. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem z uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo.

Faza miodowego miesiąca – jest to faza skrucy ze strony sprawcy i okazywania miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego co się stało i zaklina się, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wierzy w zapewnienia partnera, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było i nawet jeśli jeszcze niedawno gotowa była uciec czy złożyć skargę teraz zostaje i wycofuje się z podejmowania działań przeciwko sprawcy. Na tym etapie istnieją szanse na to, że jeśli sprawca chcąc utrzymać związek podda się terapii, jego agresywne zachowania zostaną powstrzymane. Bez specjalistycznej pomocy, sprawca nie jest w stanie długo wytrzymać w spokoju. Ponownie wzrasta w nim napięcie i wszystko zaczyna się od nowa.

Cykl przemocy

Przemoc nie zatrzymana w porę, nasila się z czasem. Agresja wzrasta z każdym następnym cyklem przemocy. Sprawca, rozpoczyna powrót do cyklu przemocy zwykle od uszczypliwej uwagi, lekkiego popchnięcia, siarczystego przekleństwa, by po pewnym czasie dopuścić się ciężkiego uszkodzenia ciała, wymyślnych psychicznych tortur, trwałego okaleczenia czy zabójstwa. Cykl przemocy można przerwać.

Osoba doświadczająca przemocy musi zwrócić się po pomoc do odpowiednich instytucji, zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym członkom rodziny, stopniowo uczyć się wyzwalać z przemocy i żyć na nowo. Sprawca natomiast powinien poddać się oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym. Ponieważ zachowania agresywne są zachowaniami wyuczonymi, można się ich oduczyć. Można też, przy wsparciu specjalistów, uczyć się właściwych działań i reakcji pozwalających uporać się ze złością i agresją tak, aby życie w rodzinie bez przemocy było możliwe.

2. Diagnoza środowiska lokalnego i sytuacji demograficznej powiatu

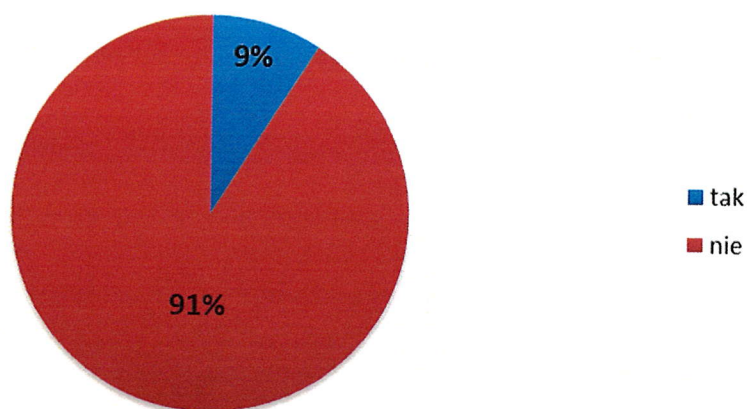
Powiat makowski, o typowo rolniczym charakterze, położony jest w północnej części województwa mazowieckiego. Sąsiaduje z powiatami: ostrołęckim, wyszkowskim, pułtuskim, ciechanowskim i przasnyskim i jest pod względem wielkości czternastym powiatem w województwie mazowieckim. Swoim zasięgiem administracyjnym obejmuje 10 gmin: Czerwonkę, Karniewo, Krasnosielc, Młynarze, Płoniawy - Bramurę, Różan, Rzewnie, Szelków, Sypniewo oraz Maków Mazowiecki. W 2019 r. powiat liczył 44 892 mieszkańców, w tym: 22 437 kobiet i 22 455 mężczyzn.

2.1 Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu makowskiego

Analiza danych za okres od 2016 r. do 2019 r., pozyskanych w ramach współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim z instytucjami i służbami pracującymi na co dzień z osobami uwięzonymi w przemoc domową, głównie z Komendą Powiatową Policji w Makowie Mazowieckim oraz gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, a także wyników badania ankietowego przeprowadzonego w grudniu 2018 r. w ramach diagnozy problemów społecznych w powiecie makowskim, wykonanej na zlecenie PCPR w Makowie Maz. posłużyła do zdiagnozowania i określenia skali problemu przemocy w rodzinie w powiecie makowskim.

W badaniu tym mieszkańcy powiatu zostali zapytani, czy zdarzyło się im doświadczyć przemocy. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 9% ankietowanych, natomiast większość - 91% nie ma takich doświadczeń.

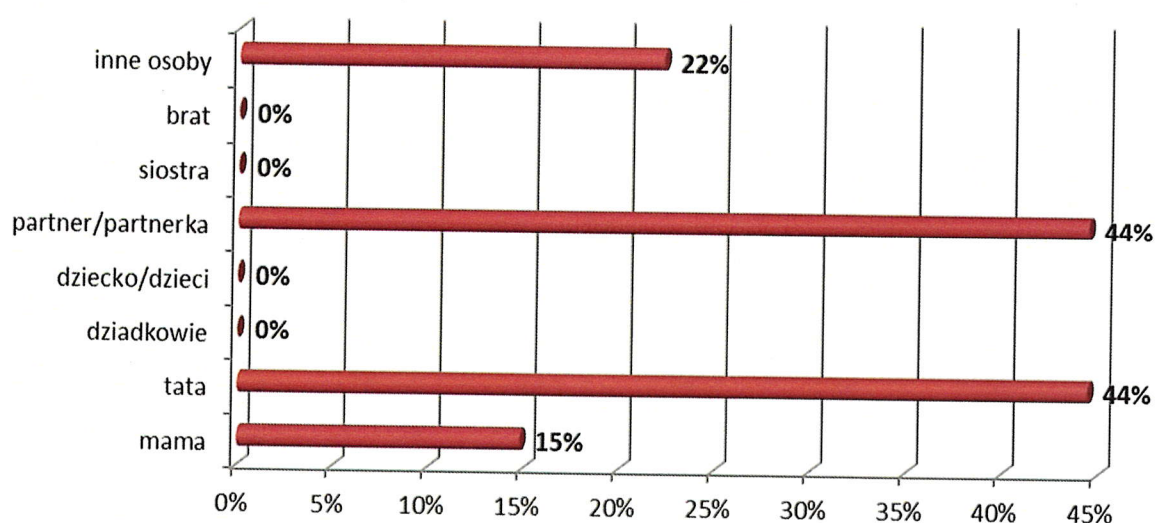
Wyk. 1. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

Osoby które doznały przemocy twierdziły, że jej sprawcą był przede wszystkim ojciec, bądź partner/partnerka (44%). Pozostali ankietowani wskazali na matkę (15%) i inne osoby, np. teścia (22%).

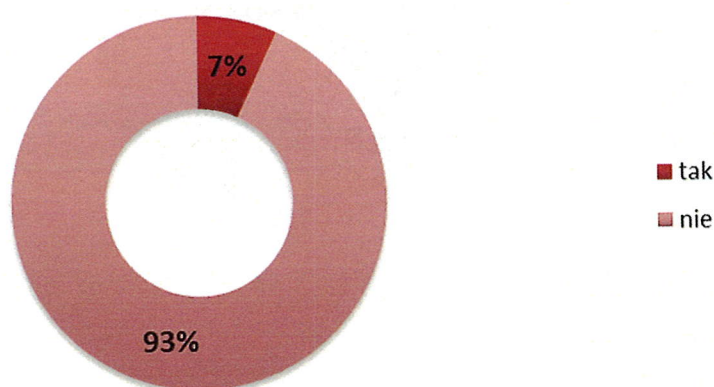
Wyk. 2. Sprawcy przemocy

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

W kolejnym pytaniu badani mieli określić, czy zdarzyło się im zastosować zachowania przemocowe wobec innej osoby. Jak wynika z analizy danych, 7% respondentów dopuściło się zachowań przemocowych w stosunku do innych osób. 67% sprawców przemocy dopuściło się jej w stosunku do dzieci, natomiast 19% w stosunku do rodziców. 10% wskazało na rodzeństwo oraz partnera/partnerkę, a 14% na inne osoby.

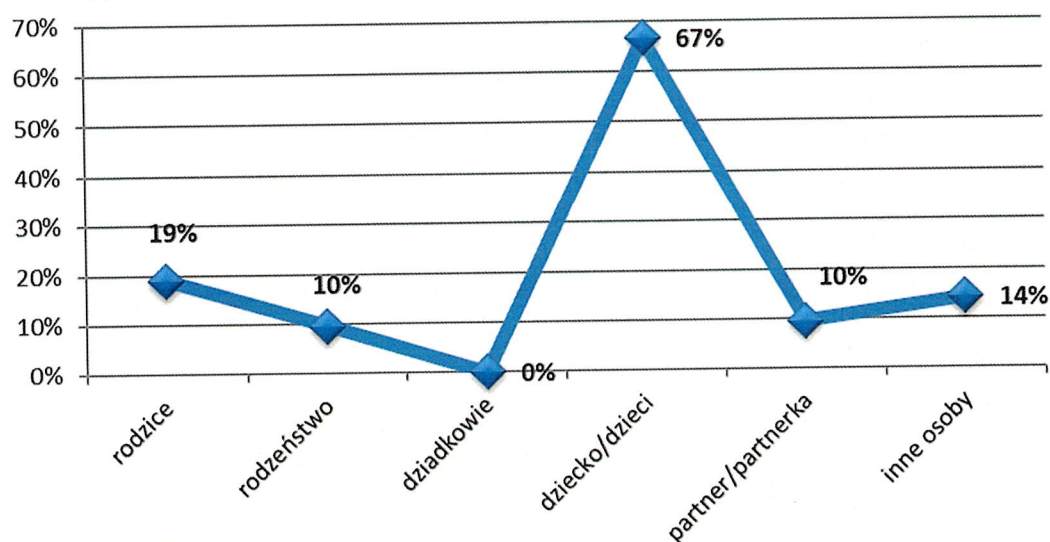
Wyk. 3. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

Wyk. 4. W stosunku do kogo zastosowałeś zachowanie przemocowe?

Odpowiedzi na pytanie wielokrotnego wyboru - nie sumują się do 100%

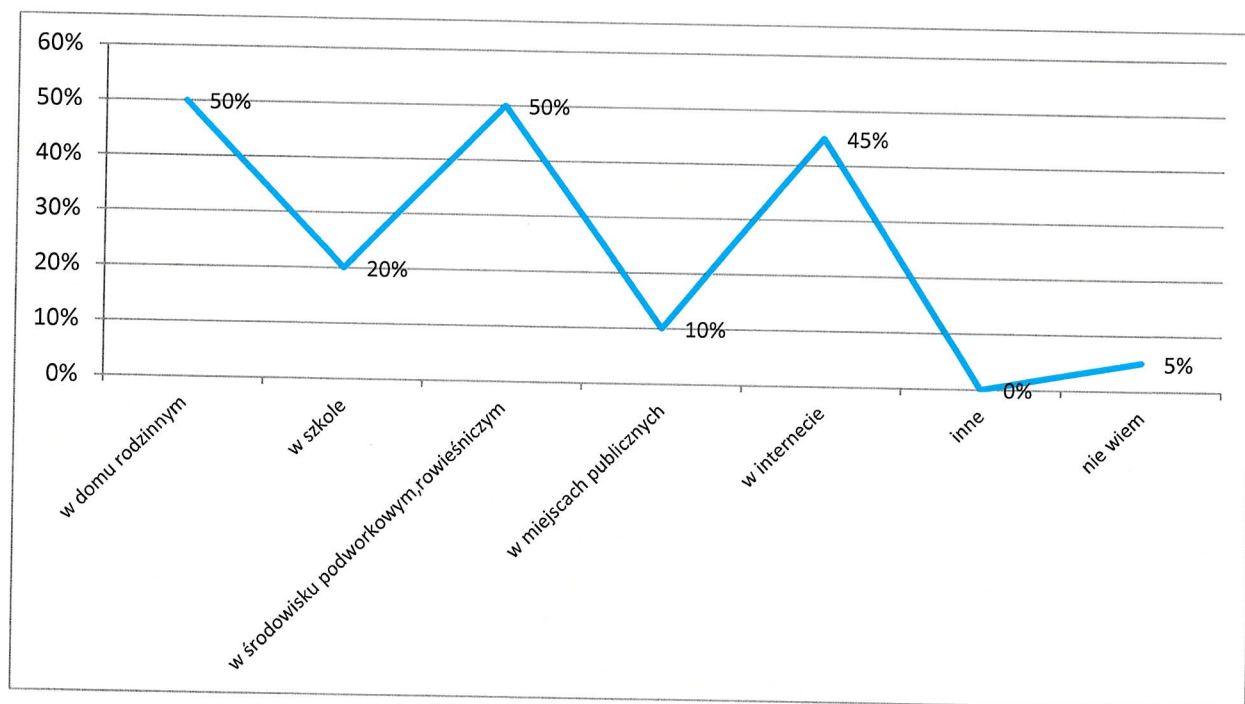

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

Wspomniane wyżej badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców powiatu makowskiego potwierdza, iż pomimo podejmowanych działań profilaktycznych, zjawisko przemocy nadal jest obecne w rodzinach zamieszkujących w naszym powiecie.

W opinii badanych, największe zagrożenia przemocą w powiecie, występuje w domu rodzinnym 50%, w środowisku „podwórkowym” rówieśniczym 50% i w internecie 45%. Część ankietowanych wskazała na szkołę – 20% i miejsca publiczne -10%.

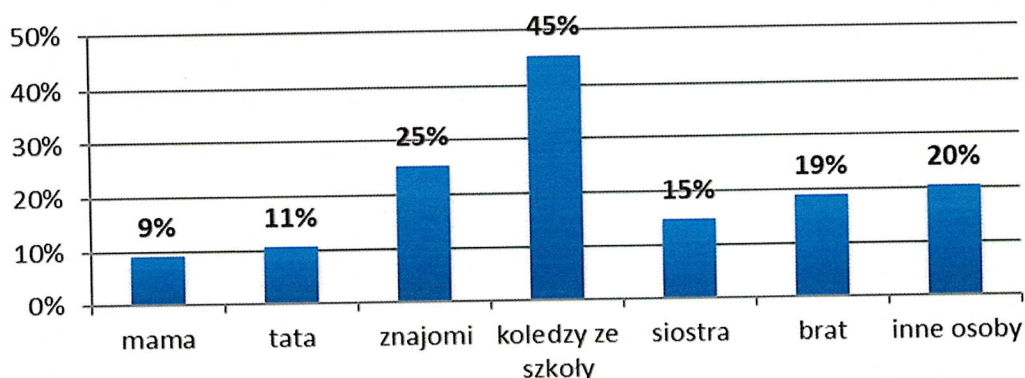
Wyk. 5. Występowanie zjawiska przemocy

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

Problem przemocy był również analizowany z perspektywy dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach funkcjonujących w powiecie makowskim. Jak wynika z uzyskanych danych aż 36% uczniów doświadczyło przemocy, z czego 19% uczniów doświadczyło przemocy w sieci. Większość uczniów doświadczających przemocy odpowiedziało, że to koledzy/koleżanki ze szkoły stosowali/ły ją w stosunku do nich - 45%. W dalszej kolejności wskazali na znajomych - 25%, inne osoby - 20% i brata - 19%. 15% ankietowanych podało, że sprawcą aktu przemocy była siostra, 11% uczniów wskazało na ojca, a 9% na matkę.

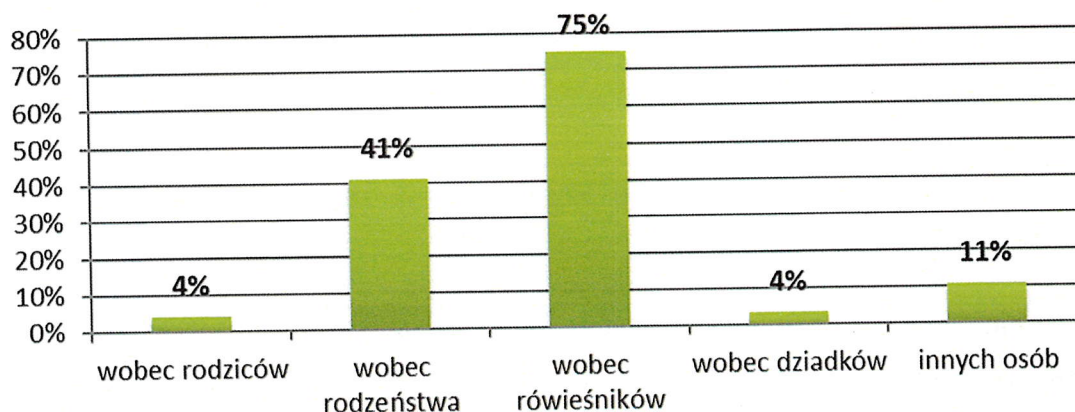
Wyk. 6. Osoby stosujące przemoc wobec uczniów uczęszczających do szkół w powiecie makowskim
Odpowiedzi na pytanie wielokrotnego wyboru - nie sumują się do 100%

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

Natomiast do stosowania zachowań przemocowych wobec innych osób przyznało się 27% badanych uczniów, w tym 9% do stosowania cyberprzemocy. Uczniowie stosowali przemoc w głównej mierze wobec rówieśników (75%). W stosunku do rodzeństwa przemoc zastosowało 41% badanych, zaś do rodziców i dziadków – 4%.

Wyk. 7. Osoby wobec, których uczniowie dopuszczali się zachowań przemocowych
Odpowiedzi na pytanie wielokrotnego wyboru - nie sumują się do 100%

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

Jednym z wyznaczników skali zjawiska przemocy w powiecie jest liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”. Należy jednak podkreślić, że ze względu na bierną postawę wielu ofiar przemocy, liczba ta nie odzwierciedla w pełni skali problemu. Niekiedy uwikłanie w problem oraz lęk przed reakcją sprawcy, uniemożliwia działania osób doświadczających przemocy. Ponadto, mimo interwencji policji, sprawca często dalej ma możliwość do stosowania przemocy i zastraszania członków rodziny. Dane liczbowe przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Makowie Mazowieckim obrazują, że w okresie ostatnich 4 lat najwięcej rodzin objęto procedurą Niebieskiej Karty w 2017 roku.

Tabela nr 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty w latach 2016-2019

Rok	2016	2017	2018	2019
Liczba wszczętych procedur NK	108	120	108	100

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim.

Procedura „Niebieskiej Karty” to skoordynowany system pomocy, zainicjowanej w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Realizacja tej procedury odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między służbami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów zobowiązanych do wszczęcia procedury (gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policja, oświata, służba zdrowia) informują o swoich działaniach przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Wypełnienie „Niebieskiej Karty” nie jest, jednakże równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa i nie zawsze stanowi podstawę do wszczęcia postępowania karnego.

Z przedstawionych danych wynika, że wśród osób dotkniętych przemocą przeważającą część stanowiły kobiety, a podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie byli głównie mężczyźni. Natomiast, najczęściej stosowanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna, która w większości przypadków występowała łącznie z przemocą fizyczną, co potwierdza tezę, że rzadko sprawca stosuje tylko jeden typ przemocy. Dane te wskazują, iż zasadne jest kontynuowanie przez funkcjonujące na poziomie powiatu służby i instytucje działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy.

Tabela nr 2. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w latach 2016-2019 w powiecie makowskim

Rok	2016			2017			2018			2019		
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie,	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
w tym:	89	7	12	115	15	27	101	16	10	88	13	18
ogółem	108			157			127			119		

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim.

Tabela nr 3. Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie w latach 2016-2019 w powiecie makowskim

Rok	2016		2017		2018		2019	
Liczba osób, wobec których istniało podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie,	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
w tym:	0	87	6	114	16	101	4	97
ogółem	87		120		117		101	

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim.

Tabela nr 4. Liczba przypadków stosowania poszczególnych rodzajów przemocy w latach 2016-2019 w powiecie makowskim.

Dane zawarte w tabeli nie podlegają sumowaniu, gdyż jedna osoba może stosować więcej niż jeden rodzaj przemocy.

Rok	2016	2017	2018	2019
Przemoc fizyczna	80	101	81	72
Przemoc psychiczna	86	118	111	99
Przemoc seksualna	3	3	3	2
Inna	24	65	57	49

Źródło: Analiza stanu bezpieczeństwa na terenie powiatu makowskiego w 2016 r., Raport o stanie Powiatu Makowskiego za rok 2018, Raport o stanie Powiatu Makowskiego za rok 2019.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie nie może być jednostkowym działaniem poszczególnych służb. Istotną rolę w kształtowaniu lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy pełnią zespoły interdyscyplinarne, które powołane zostały przez wójtów bądź burmistrzów. Ich głównym zadaniem jest działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opierające się przede wszystkim na diagnozowaniu i przeciwdziałaniu problemowi przemocy, inicjowaniu interwencji w środowisku dotkniętym w/w zjawiskiem wobec ofiar oraz sprawców przemocy. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Na uwagę zasługuje fakt, że w 2018 r. w powiecie makowskim znacznie wzrosła liczba rodzin, dla których zwołane były posiedzenia zespołów interdyscyplinarnych (101) i posiedzenia grup roboczych (453), co może być skutkiem nałożenia się spraw objętych procedurą Niebieskiej Karty z 2017 r. i 2018 r., gdy odnotowano wzrost założonych Niebieskich Kart.

Tabela nr 5. Działania podejmowane w latach 2016-2019 przez zespoły interdyscyplinarne funkcjonujące w powiecie makowskim

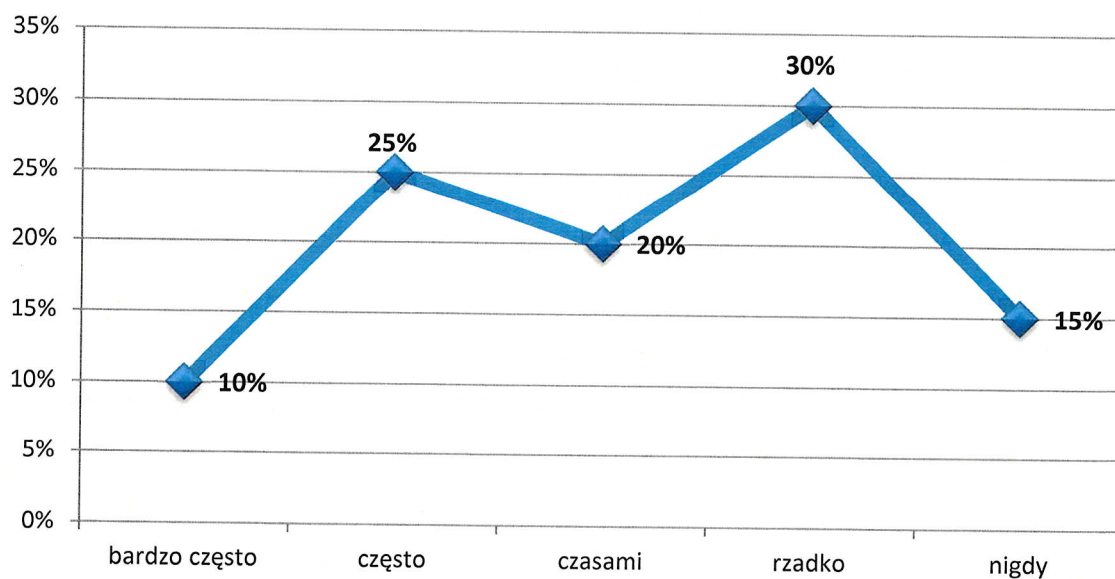
Rok	Liczba rodzin dla których powołano grupy robocze w ramach procedury NK	Liczba posiedzeń grup roboczych	Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego
2016	55	309	76
2017	83	456	85
2018	121	453	101
2019	112	424	80

Źródło: Opracowanie PCPR w Makowie Maz.

Z danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej, a także z Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim wynika, że w naszym powiecie najczęściej występuje przemoc psychiczna, fizyczna oraz ekonomiczna pomiędzy małżonkami, partnerami konkubinatu oraz pomiędzy rodzicami a dziećmi. Bardzo często wszystkie te formy przemocy występują jednocześnie.

Badania ankietowe dotyczące zjawiska przemocy, przeprowadzone wśród losowo wybranych pracowników instytucji funkcjonujących w powiecie makowskim (urzędów, jednostek samorządowych) oraz przedstawicieli samorządu powiatowego, obrazują natomiast, że 30% badanych rzadko spotykało się z problemem przemocy w rodzinie, 25% często miało do czynienia z taką sytuacją, 10% - bardzo często, 20% czasami, a 15% nigdy nie spotkało się z tym zjawiskiem.

Wyk. 8. Częstotliwość spotykania się z problemem przemocy w rodzinie

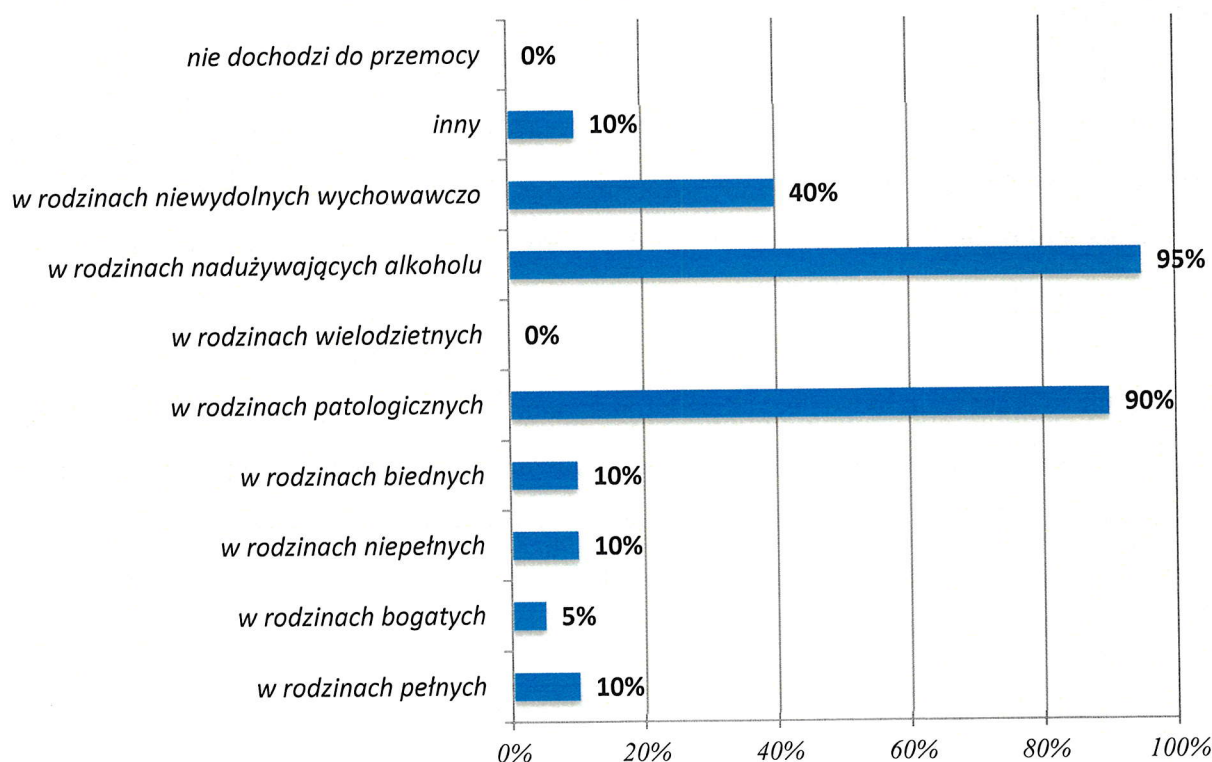

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

W opinii tej grupy badanych do przemocy najczęściej dochodzi w rodzinach nadużywających alkoholu – 95%, w rodzinach patologicznych – 90% oraz niewydolnych wychowawczo – 40%. W dalszej kolejności respondenci wskazali na rodziny biedne – 10%, niepełne – 10%, pełne – 10% oraz bogate – 5%.

Wyk. 9. Rodziny, w których najczęściej występuje przemoc

Odpowiedzi na pytanie wielokrotnego wyboru - nie sumują się do 100%

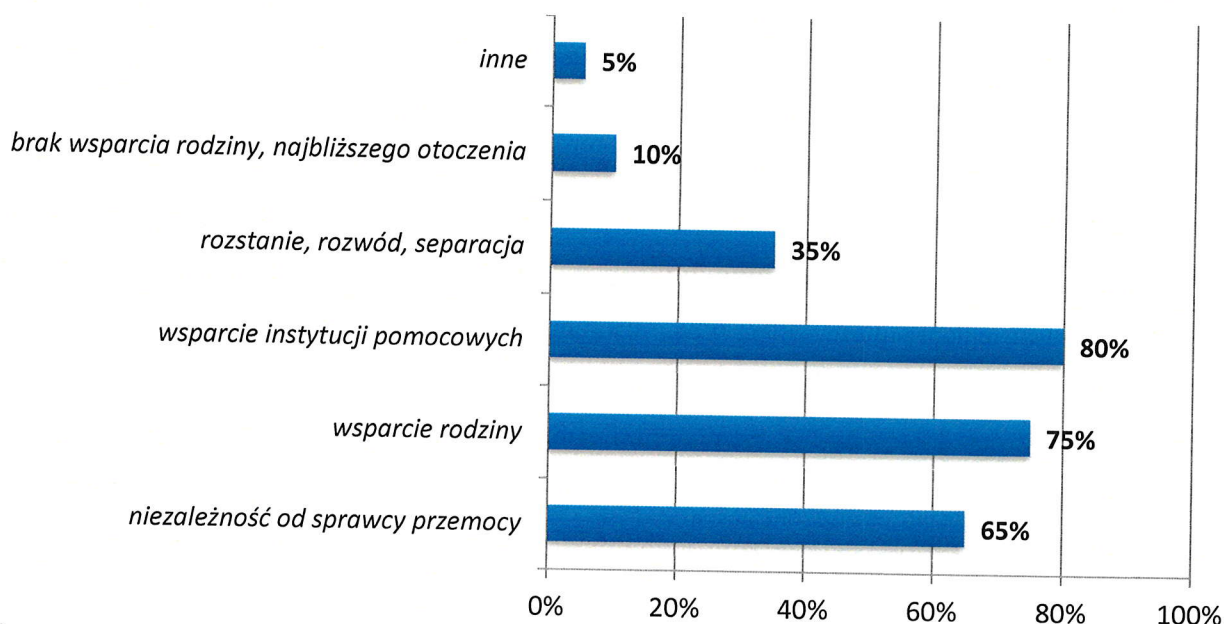

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

We wszystkich ośrodkach pomocy społecznej w powiecie makowskim są opracowywane i realizowane Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, których założeniem jest budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy rodzinie. Wiodącą rolę w realizacji tych programów pełnią ww. ośrodki oraz policja.

Badanie ankietowe pokazało, że zdaniem przedstawicieli instytucji funkcjonujących w naszym powiecie wyjście z sytuacji przemocy w rodzinie warunkuje przede wszystkim: wsparcie instytucji pomocowych – 80%, wsparcie rodziny – 75% oraz niezależność od sprawcy przemocy – 65%. W pozostałej kolejności ankietowani wskazali na rozstanie, rozwód, separację – 35% oraz brak wsparcia rodziny i najbliższego otoczenia – 10%.

Wyk. 10. Uwarunkowania wyjście z sytuacji przemocy w rodzinie
Odpowiedzi na pytanie wielokrotnego wyboru - nie sumują się do 100%

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych

Należy jednak podkreślić, że wsparcie instytucjonalne, tj. pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie to nie tylko zeznania w jednostce Policji, czy założenie „Niebieskiej Karty”. Najistotniejszą kwestią w procesie „wychodzenia” z przemocy jest pomoc psychologiczna, prawna i socjalna realizowana również na szczeblu powiatowym przez pracowników sekcji poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej w PCPR w Makowie Maz. Prowadzą oni wstępne rozmowy z osobami zgłaszającymi się do Jednostki. Wszystkie osoby, które tego wymagają zostają objęte poradnictwem i/lub terapią indywidualną, udzielana jest im pomoc terapeutyczna i prawna, będąca w zasięgu kompetencyjnym pracowników tej komórki organizacyjnej. Przedstawione poniżej dane wskazują na wzrost świadczeń w formie poradnictwa specjalistycznego udzielanych osobom uwięzonym w przemoc domową.

Tabela nr 6. Liczba rodzin uwięzonych w przemoc domową korzystających z poradnictwa specjalistycznego w PCPR w Makowie Maz.

ROK	2016	2017	2018	2019
Liczba osób ogółem, w tym:	5	4	7	30
Dzieci	0	2	3	3
Kobiety	5	3	5	19
Mężczyźni	2	2	4	8

Źródło: Opracowanie PCPR w Makowie Maz.

Wydaje się jednak, że liczba osób zgłoszonych do PCPR w Makowie Maz., nie jest adekwatna do liczby osób objętych procedurą NK. Pomimo, iż członkowie zespołów interdyscyplinarnych informują osoby i rodziny o możliwości uzyskania bezpłatnej pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej, niewielka liczba osób decyduje się na skorzystanie z tej pomocy. Większość interesantów po uzyskaniu doraźnego wsparcia nie ma gotowości do podejmowania dalszych kroków. Przyczyną tego stanu może być fakt rzeczywistego lub pozornego zatrzymania przyczyny problemu, np. uzależnienia od narkotyków, czy choroby alkoholowej, która, jak wskazują wszelkie badania statystyczne i doniesienia specjalistów z tej dziedziny, w bezpośredni sposób wpływa na pojawienie się przemocy w rodzinie. Dlatego najistotniejszą kwestią dot. pracy z osobami uzależnionymi jest motywowanie ich do podjęcia terapii odwykowej w celu nabycia wiedzy odnośnie radzenia sobie z chorobą oraz umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z emocjami.

Tabela nr 7. Liczba osób objętych edukacją z zakresu choroby alkoholowej w PCPR w Makowie Maz.

Rok	2016	2017	2018	2019
Osoby uzależnione	46	50	24	13
Osoby współuzależnione	27	27	14	33
Ogółem	73	77	38	46

Źródło: Opracowanie PCPR w Makowie Maz.

3. Analiza SWOT

Przeprowadzona diagnoza w zakresie problemu przemocy w rodzinie umożliwiła sporządzenie analizy SWOT, która polega na zbadaniu mocnych i słabych stron podmiotów i służb zajmujących się tym problemem oraz lokalnych uwarunkowań. Analiza SWOT wskazuje także szanse, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do wzmocnienia lokalnego systemu i osłabiają negatywne czynniki zewnętrzne, czyli wszystko to, co tworzy bariery i przeszkody w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ wypracowane procedury postępowania wynikające z wieloletniej współpracy służb, i instytucji działających w obszarze pomocowym, ✓ dobre zaplecze pomocowe (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, OPS, KPP), ✓ wzrastająca liczba specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ✓ rosnące zaufanie do instytucji pomocowych, ✓ stosowanie procedury Niebieskiej Karty przez jednostki do tego zobowiązane, ✓ rosnąca świadomość społeczna dot. problemu przemocy w rodzinie.	✓ trudności w odizolowaniu sprawców przemocy od ofiar, mały poziom egzekucji opuszczania mieszkań przez sprawców, ✓ mity i przekonania na temat przemocy w rodzinie, ✓ mała liczba podmiotów realizujących programy korekcyjno- edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie, ✓ brak mieszkań socjalnych, chronionych, ✓ niewystarczająca profilaktyka, reagowanie dopiero w sytuacji eskalacji przemocy w danej rodzinie, ✓ powszechny pogląd o braku konsekwencji ponoszonych przez sprawcę.
SZANSE	ZAGROŻENIA
✓ postrzeganie przemocy jako problemu społecznego, ✓ wzrost świadomości społecznej i chęci korzystania z pomocy, ✓ możliwość pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł, ✓ oferty szkoleniowe kierowane do osób zajmujących się pracą z osobami doświadczającymi przemocy, ✓ oferta superwizji dla pracowników socjalnych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.	✓ społeczne przyzwolenie na przemoc, ✓ zjawisko powodujące duże szkody społeczne, gdyż zaburza funkcjonowanie całych rodzin, ✓ ukrywanie przez rodzinę aktów przemocy, ✓ bierność świadków przemocy, ✓ niewydolność wychowawcza rodzin, ✓ bezradność rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów, ✓ poczucie bezkarności u sprawców przemocy, ✓ niepełna znajomość kompetencji i zadań służb zajmujących się pomaganiem rodzinom zagrożonym przemocą, ✓ niedostateczne wykorzystywanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu).

4. Cele programu

Cel główny programu:

Ograniczenie w powiecie makowskim zjawiska przemocy w rodzinie.

Strategia dążenia do realizacji niniejszego celu, poprzez sukcesywną realizację celów szczegółowych, opiera się na systemowym podejściu do zagadnienia i interdyscyplinarnej współpracy specjalistów i instytucji, działających w tej dziedzinie. Zakłada ona skoncentrowanie działań na międzyinstytucjonalnej wymianie doświadczeń, promowaniu dobrych praktyk oraz na podejmowaniu wspólnych działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W przyjętej strategii istotne znaczenie ma szybkość podejmowanych działań prowadzących do przerwania przemocy w rodzinie oraz do zapewnienia całodobowego schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, a także zaangażowanie różnych instytucji zobowiązanych do podejmowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez realizację procedury „Niebieska Karta”. W celu osiągnięcia zmiany w funkcjonowaniu rodziny, w taki sposób, by jej członkowie mogli żyć w środowisku wolnym od przemocy, niezbędna jest praca socjalna. Podejmowane w tym zakresie działania pozwolą na wsparcie osoby dotkniętej przemocą w rodzinie przez wzmacnianie posiadanych zasobów, motywowanie do korzystania z pomocy specjalistów dostępnych na terenie powiatu makowskiego, towarzyszenie osobie w rozwiązywaniu trudnej sytuacji. Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie zalecane są działania zmierzające do zmiany postawy i motywujące do uczestnictwa w grupie korekcyjno – edukacyjnej. Niezbędne są również względem tych osób działania o charakterze bezpośrednim, wynikające z prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz karnego.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy oraz rozwój współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do ofiar przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i placówek zajmujących się przemocą w rodzinie.

1. Cel szczegółowy:

Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy oraz rozwój współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania/Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Źródła finansowania
1. Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach, prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w stosunku do społeczności lokalnej.	OPS, Komenda Powiatowa Policji, placówki oświatowe, służba zdrowia, PCPR	Liczba udostępnionych informacji. Liczba działań edukacyjno-informacyjnych.	Budżety jednostek samorządu, budżet państwa, fundusze zewnętrzne
2. Prowadzenie działań mających na celu promowanie pozytywnych wzorców zachowań społecznych, w tym aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz dotyczących solidarności międzypokoleniowej i bezpieczeństwa osób starszych.	Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba warsztatów, spotkań skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy i promocji pozytywnych wzorców zachowania oraz do osób starszych.	
3. Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych w stosunku do przedstawicieli instytucji.	Komenda Powiatowa Policji, PCPR	Liczba działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym	
4. Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	PCPR, OPS, Komenda Powiatowa Policji, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba instytucji współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	
5. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	OPS, PCPR, NGO	Liczba konsultacji z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	
6. Promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	OPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba podjętych działań promujących prawidłowe metody wychowawcze w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	

2. Cel szczegółowy: Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do ofiar przemocy w rodzinie.				
	Zadania/Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Źródła finansowania
	1. Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie: – bezpiecznego, czasowego schronienia, – wsparcia psychologicznego oraz psychoedukacji, – wsparcia prawnego, – możliwości udziału w grupie wsparcia, – możliwości udziału w terapii rodzinnej.	OPS, PCPR, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji, Przychodnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Liczba osób, którym udzielono pomocy: – w formie czasowego schronienia, – psychologicznej, – prawnej, – w formie grupy wsparcia, – w formie terapii rodzinnej.	Budżety jednostek samorządu, budżet państwa, środki europejskie
	2. Udzielenie pomocy w ramach procedury "Niebieska Karta" bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie w tym interwencja kryzysowa.	OPS, PCPR, placówki oświatowe, Policja, szkółka zdrowia, kuratorzy sądowi	Liczba wszczętych procedur „NK”	
	3. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	OPS, PCPR, Policja, Sądy Rodzinne	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z powodu przemocy w rodzinie	
	4. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom starszym.	OPS, PCPR, Policja	Liczba osób starszych, którym udzielono pomocy ze względu na przemoc w rodzinie.	

3. Cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.				
	Zadania/Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Źródło finansowania
	1. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym: – udzielanie indywidualnych porad, – realizacja programu korekcyjno - edukacyjnego lub informowanie o miejscach, w których prowadzony jest ten program.	OPS, Policja, PCPR	Liczba zarejestrowanych osób stosujących przemoc. Liczba osób zakwalifikowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Liczba udzielonych porad .	Budżety samorządów, budżet państwa, środki europejskie
	2. Prowadzenie edukacji z zakresu radzenia sobie z narastającym napięciem ze wskazaniem konstruktywnych zachowań.	OPS, PCPR	Liczba przeprowadzonych spotkań edukacyjnych	

4. Cel szczegółowy:

Podnoszenie kompetencji i doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i placówek zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

	Zadania/Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Źródła finansowania
	1. Organizowanie szkoleń, konferencji, debat merytorycznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	PCPR, OPS, Komenda Powiatowa Policji	Liczba szkoleń, konferencji, debat, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Budżety samorządów, środki własne i zewnętrzne
	2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w rodzinie m.in. w formie superwizji indywidualnej i grupowej, indywidualnych konsultacji specjalistycznych itp.	MCPS, PCPR, OPS	Liczba osób korzystających z superwizji, indywidualnych konsultacji specjalistycznych.	

5. Monitoring i ewaluacja programu

Koordynatorem realizacji założeń "Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Makowskim na lata 2021 – 2026" jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim, które w tym celu będzie współpracować przede wszystkim z: Komendą Powiatową Policji w Makowie Mazowieckim, ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu makowskiego, Sądem Rejonowym w Przasnyszu, Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej ZZ w Makowie Mazowieckim, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Makowie Mazowieckim oraz placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie powiatu makowskiego.

Monitorowanie oraz ewaluacja Programu rozumiana, jako ocena efektywności interwencji - podejmowanych działań, w odniesieniu do założonych celów, odbywać się będzie poprzez analizę danych otrzymanych od poszczególnych realizatorów. W wyniku powyższego zostanie przygotowana przez pracowników sekcji poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej w PCPR w Makowie Maz. zbiorcza informacja o zakresie i sposobie realizacji celów Programu. Pozwoli ona na dokonywanie, w razie potrzeby, niezbędnych zmian w niniejszym Programie, będących odpowiedzią na pojawiające się nowe, nietypowe sytuacje. Przyjmuje się dwuletni okres sprawozdawczy z realizacji założeń niniejszego Programu, odpowiadający okresowi przedkładania Radzie Powiatu w Makowie Mazowiecki

informacji z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Makowskim na lata 2019-2026”.

6. Przewidywane efekty realizacji programu

Z uwagi na wielowymiarowość zjawiska, ważnym elementem przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest systemowe podejście do zagadnienia i ścisła współpraca specjalistów i instytucji. Interdyscyplinarny charakter działań pozwala angażować różne instytucje w celu udzielania skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą, a także w zakresie propagowania wiedzy czym jest przemoc i jak reagować w sytuacji, gdy doświadcza się przemocy lub jest się świadkiem krzywdzenia innej osoby. Ułatwia również wypracowanie nowych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą.

Zadania realizowane w ramach Programu na kilku równorzędnych płaszczyznach, doprowadzą do zwiększenia skuteczności wsparcia udzielanego osobom i rodzinom zagrożonym lub dotkniętym przemocą, w tym w szczególności poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym skierowanych do dzieci i młodzieży oraz osób starszych;
2. Zwiększenia świadomości w zakresie właściwego i wczesnego reagowania na zagrożenie przemocą w rodzinie oraz stosowanie pozytywnych wzorców zachowań;
3. Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej i terapeutycznej, osobom i rodzinom doświadczającym przemocy;
4. Podniesienie jakości udzielanej pomocy, w tym:
 - ✓ podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - ✓ zintensyfikowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, zmierzających do zmiany ich postawy;
5. Zacieśnienie systemu współpracy między instytucjami.

Przewidywany efekt końcowy podejmowanych działań to ograniczenie w powiecie makowskim zjawiska przemocy w rodzinie, przy zaangażowaniu służb i instytucji działających w dwóch głównych obszarach pomocowych: przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy rodzinie doświadczającej przemocy.